

Խմբագրատան հասցէ՝

Պէյրուզ. Նահր Իպրահիմ փ.,
Թէքէան Կեդրոն, 2-րդ յարկ, Ժըմմէյզի

Երեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական
Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա,
Արշակունեաց 2

Երեքշաբթի / 11.01.2022

85րդ Տարի, թիւ 29 (22,500)

1500 Լ.Ո. / 8 Էջ

@ zartonkadl@gmail.com

+961 1 444225
+961 81 306 447

www.zartonkdaily.org
facebook.com/zartonkdaily

P.O.BOX 11-617 Beirut-Lebanon

Լիբանանեան Լուրեր

Ամուլ Երկխօսութիւններ Մինչ Տոլարը 33 Հազար Լիբ. Ոսկի

Չարմանալի չէ, որ կացութիւնը պիտի պայթէր իշխանութեան դէմքին եւ ի մասնաւորի Նախարարաց խորհուրդի գումարումը արգիլողներուն դէմ: Ի տես լիբանանեան թղթոսկիի արժէքին աննախընթաց անկումին եւ անկէ յառաջացած լուրջ դժուարութիւններուն Հանրապետութեան Նախագահը ստիպուեցաւ իր մտադրութիւնը յայտնել երկխօսութիւններու շարքի մը ձեռնարկել, որ մինչեւ այս ժամա համընդհանուր համաձայնութեան չէ արժանացած: Պատճառները. բազմազան են, որոնցմէ կարեւորագոյնը անոր շահ տուչացումին մէջ կը կայանայ:

Փողոցային ցոյցերը մօտալուտ կը թուին, որուն առաջին ազդանշանը տրուեցաւ երեկ ուշ գիշերին երբ ցուցարարներ սկսան փակել շատ մը ճանապարհներ:

Հայկական Լուրեր

Հայ Գերիներէն Պահանջած Են Կրօնափոխ Ըլլալ. Թաթոյեան

Այն, որ պատերազմէն յետոյ Ատրպէյճանը զարգացուցած է թշնամանքի քաղաքականութիւնը, կը վկայեն խոշտանգման նոր ձեւերը հայ գերիներու նկատմամբ: Այս մասին իր ֆէյսպուքեան էջով գրած է ՀՀ ՄԻՊ Արման Թաթոյեանը:

«Օրինակ՝ մի դէպքում ատրպէյճանական ծառայողները հայ զինծառայողից պահանջել են հրաժարուել քրիստոնէութիւնից ու ընդունել մահմետականութիւն, այսինքն՝ կրօնափոխ լինել:

Երբ հայ զինծառայողը հրաժարուել է կատարել պահանջը, այրել են նրա ոտքը, դաժան ծեծի ու ծաղրի են ենթարկել: Այսպիսի բան մենք դեռ երբեք չենք արձանագրել:

Մէկ այլ դէպքում նկատել են խաչի դաջուածք եւ այրել են կրակայրիչով մարմնի այդ մասը, դաժան ծեծի են ենթարկել:

Ում մօտ եղել է խաչ, այն կա՛մ վերցրել են, կա՛մ ոչնչացրել: Երբ մեր գերիները պահանջել են վերադարձնել խաչերը, դաժան ծեծի ու ծաղրի են ենթարկուել: Ծաղրել են կրօնը:

Այս դէպքերն ատրպէյճանական իշխանութիւնների հայատեացութեան հովանաւորութեան ու թշնամանքի քաղաքականութեան ուղիղ հետեւանքն են:

Ապացոյց են առ այն, որ պատերազմից յետոյ այս քաղաքականութիւնը միայն ամրացել է ու որքան խորն է արմատներով:

Աւելին, շեշտադրումներն են անգամ փոխուել. բացի եթնիկականից, այսինքն՝ հայ լինելուց, ներառում են նաեւ կրօնական պատկանելիութիւնը:

Այս դէպքերն արձանագրուել են Ատրպէյճանում գերիների խոշտանգման վերաբերեալ ՀՀ մարդու իրաւունքների պաշտպանի վերջին արտահերթ զեկոյցից յետոյ:

Յատուկ զգուշացնում եմ բոլոր նրանց, ում մտքով կ'անցնի հերքել այս հրապարակումը, որ առկայ են հաւաստի առարկայական ապացոյցներ, որոնք, սակայն, մարդկանց չքիրախաւորելու համար չեն հանրայնացնում: Այս հրապարակումն էլ անում եմ նրա համար, որ թէ՛ մեր, թէ՛ միջազգային հանրութիւնը տեղեակ լինի, թէ իրական վիճակը որն է եւ իրաւունքների ինչ խախտումներ են տեղի ունենում», գրած է Թաթոյեան:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկ. Սեւակ Յակոբեան Վերընտրուեցաւ ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան Ատենապետ Կայացաւ ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանակի 70-րդ Պատգամաւորական Ժողովը

Կիրակի 9 Յունուար 2022-ին, տեղի ունեցաւ ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանակի Պատգամաւորական Ժողովը: Լիբանանի մէջ ՌԱԿ-ի բոլոր ակումբները ներկայացնող պատգամաւորներ եւ փոխ-պատգամաւորներ ամբողջ օրուայ վրայ երկարող ժողովին խիտ օրակարգերուն ընդմէջէն քննարկեցին ու արժեւորեցին Լիբանանի մէջ ՌԱԿ-ի գործունեութիւնը ընդհանրապէս, հիմնուելով ակումբներու ներկայացուցած զեկոյցներուն վրայ: Գնահատուեցաւ ՌԱԿ Լիբանանի շրջանաւարտ Շրջանային Վարչութեան եռամեայ գործունեութիւնը: Ժողովականները, Լիբանանի ներկայ քաղաքական եւ տնտեսական իրավիճակին լոյսին տակ, ծրագրեցին կուսակցութեանս կարճաժամկետ եւ երկարաժամկետ ռազմավարութիւնը: Հայաստանի եւ Արցախի ներկայ մտահոգիչ իրավիճակը լոյսի տակ առնուեցաւ: Քննարկուեցան կուսակցութիւնս յուզող այլ հարցեր:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Լիբանանի Շրջանակի Պատգամաւորական Ժողովը յատուկ անդրադարձով կեդրոնացաւ Ռ.Ա.Կ.-ի Միասնականութեան Նախաձեռնող Ղեկավարներու Համախմբումին կոչին վրայ, իր ամբողջական գորակցութիւնը յայտնելով Ղեկտեմբեր 19, 2021 թուակիր

«ՌԱԿ-ին Միասնականութեան Պահը Հնչած է Արդէն» վերնագրեալ Նախաձեռնութեան, յոյս յայտնելով, որ ՌԱԿ 100-ամեակը յաջորդող տոյն տարուան ընթացքին վերջապէս կ'իրագործուի մեր սիրելի կուսակցութեան միաւորումը:

Երկար ու յագեցած աշխատանքներով լի օրուան աւարտին ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանակի 70-րդ Պատգամաւորական Ժողովը յառաջիկայ ժամանակաշրջանին համար, միաձայնութեամբ՝ Ընկ. Սեւակ Յակոբեանին վերընտրեց որպէս ատենապետ ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան, իրեն վստահելով գործակից վարչական ընկերներ ընտրելու պարտականութիւնը:

Ընկ. Յակոբեան շուտով յայտարարեց ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Նորընտիր Վարչութեան անդամացանկը հետեւեալ կարգով՝

Սեւակ Յակոբեան	Ատենապետ
Ճեփ Տերվիշեան	Ատենադպիր
Տոքթ. Յակոբ Փափագեան	Փոխ-ատենապետ
Արա Գոյունեան	Փոխ-ատենապետ
Սեդրակ Զիւրեճեան	Գանձապահ
Արա Թերզեան	Հաշուապահ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«Սփիւռքի Վերակազմակերպումը Հրամայական Է՝ Ի Խնդիր Հայաստանի Ու Արցախի Հզորացման» Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետը 2022 տարին հռչակած է ՍՓԻՒՌՔԻ ՏԱՐԻ՝ մեկնած Սփիւռքին պարզած ներկայ իրավիճակէն եւ հայ կեանքին մէջ անոր ունեցած առանցքային դերակատարութենէն: Առ այդ, Կիրակի, 9 Յունուար 2022-ին, յընթացքս Ս. եւ Ամմահ Պատարագին, Հայրապետական հռչակագիրը ընթերցուեցաւ Ամթիլիասի Մայրավանքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ՝ «Կիլիկիա» մատենադարանի տեսուչ Գերշ. Տ. Շահան Արք. Սարգիսեանի կողմէ:

Վեհափառ Հայրապետը հռչակագիրին մէջ կը նշէ, որ հայ ժողովուրդը կը դիմագրաւէ բազմազան մարտահրաւերներ, իսկ Սփիւռքը՝ աւելի, որովհետեւ հոն կը տիրեն անորոշութիւն, փոթորիկներու դէմ պայքարներ, ինքնութեան վերաբերեալ փնտռողութիւն, որոնք անյետաձգելի հրամայական կը դարձնեն Սփիւռքի վերակազմակերպումն ու վերակենսունակութիւնը:

Նորին Սրբութիւնը լուսարձակի տակ կ'առնէ հայ ժողովուրդին սփիւռքացումի հանգրուանները՝ դիտել տալով, որ արտագաղթը մնայուն երեւոյթ եղած է հայոց պատմութեան մէջ՝ թէ՛ տնտեսական եւ թէ՛ քաղաքական պատճառներով: Այս ծիրէն ներս Հայրապետը կ'ընդգծէ, որ հայերը

յաջողած են իրենց հաստատուած երկիրներուն մէջ գաղութներ յառաջացնել՝ ազգային, հոգեւոր եւ կրթական կառոյցներով, եւ չեն զլացած յարաբերութիւն մշակել տուեալ երկրի բնակիչներուն հետ: Ներկայիս, Սփիւռքը կը պարզէ աւանդական, սովետական ու հայաստանեան սփիւռքներու աններդաշնակ խառնուրդ վիճակ մը, ուր հայ ըլլալու արժեքափը յստակ գիծեր չունի: Հայրապետը կը յայտնէ, որ թէեւ անցեալին իրենց Էական դերակատարութիւնը ունեցած են աւանդական ազգային կառոյցները, սակայն այսօր ժամանակավրէյ ըլլալու վտանգին դիմաց կը գտնուին՝ իրենց գործելաճոճ եւ ոչ-այժմեական օրակարգերով: Այնուհետեւ Նորին Սրբութիւնը մանրամասն կ'անդրադառնայ լեզուին, նոր սերունդը հայ ինքնութեան ազդակներու շուրջ պահելուն, ներ-գաղութային ու միջ-գաղութային յարաբերութիւններու անբաւարարութեան, հայակերպ մտածողութեան զարգացման հրամայականին, հայրենադարձութեան օրակարգին եւ ազգային ռազմավարութեան յառաջացման անհրաժեշտութեան:

Խօսելով Սփիւռքի վերակազմակերպման մարզերուն եւ գործընթացին մասին, Վեհափառ Հայրապետը կը նշէ, որ հռչակագրին մէջ մատնանշուած մտահոգութիւններն ու մարտահրաւերները կը կարօտին խոր, իրատես ու համապարփակ քննարկման: «Սփիւռքը ինքնավախճան իրականութիւն մը չէ. ան իր տեսլականը պէտք է միշտ սեւեռած պահէ Հայաստանի ուղղութեամբ, որ ողնասիւնը կը կազմէ հայ ազգի ներկայիս ու երաշխիքը՝ անոր ապագային» հաստատումով, Հայրապետը կը կարեւորէ նոր ժամանակներու ու մարտահրաւերներու համահունչ ռազմավարութեան ձեռնարկման,

որուն մղիչ ոյժը պէտք է դառնայ Սփիւռքին պարզած ներկայ գոյավիճակին իրապաշտ արժեւորումը եւ ապա ծրագրումը: Առ այդ, Հայրապետը կը թելադրէ թեմական եւ համայնքային կառոյցներուն բարեկարգումներ եւ իրար միջեւ ներդաշնակ գործակցութիւններ իրականացնել: Այս աշխատանքին համար ան կ'առաջարկէ մթնոլորտի պատրաստութիւն, նախաձեռնութիւն եւ վերջապէս ծրագիրներու գործադրում:

Հայրապետը հռչակագիրը կ'եզրափակէ ըսելով. «Հաւատարիմ իր անցեալին, հայ ժողովուրդը կոչուած է ինքզինք յարատեւօրէն վերարժեւորման ու վերանորոգման ենթարկելու՝ համահունչ փոխուող ժամանակներուն, պայմաններուն ու մարտահրաւերներուն:

Այս տեսլականով ու յանձնառութեամբ Սփիւռքը պէտք է վերակազմակերպէ ու վերաշնչաւորէ ինքզինք: Սփիւռքը իր ներկայ վիճակին թողու, կը նշանակէ անոր ինքնամաշումը արագացնել: Սփիւռքի վերակազմակերպումը՝ անոր հզորացումն է, իսկ Սփիւռքի հզորացումը Հայաստանին ու Արցախին հզորացումն է. եւ սա համազգային առաջնահերթութիւն է ու մարտահրաւեր: Հարկ է անյապաղ լծուիլ աշխատանքի»:

Պատմութեան
Մէջ Այսօր

Մարիաննա Տէր
Չախարովա

Մարիաննա Ռուբէնի Տէր-Չախարովա, 11 Յունուար, 1925 - 1999), թատերական մանկավարժ, Բ. Շչուկինի անուան թատերական ուսումնարանի բեմադրիչ, ՌԴ արուեստի վաստակաւոր արուեստագետ, մասնագետ: Մարիաննա Տէր-Չախարովա, ծնած է 1925 թուականին: 1970-1990-ական թուականներու թատերական առաջատար մանկավարժներէն մէկը: Կրթած է այնպիսի յայտնի բեմադրիչներու եւ դերասաններու, որոնցմէ են Ալեքսանտր Փորոխովշչիքովը, Լիւսմիլա Չայցեւան, Վալէրի Ֆոքիւնը, Նինա Ուսաթովան, Իրինա Զուլֆէնքոն:

1984 թուականին Ուղմուրտիայի ազգային ստուդիայի մէջ խմբակ ձեւաւորած է, դասաւանդած եւ աւարտած է: 11 Յունուար 2015 թուականին Բորիս Շչուկինի անուան թատերական հիմնարկին մէջ կայացած է Մարիաննա Տէր-Չախարովային նուիրուած յիշատակի երեկոյ:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկ. ՍԵԼԱԿ Յակոբեան
Վերընտրուեցաւ
ՌԱԿ Լիբանանի
Շրջանային
Վարչութեան
Ատենապետ...

Սկիզբը Էջ 01

Խորհրդականներ՝ Մեթր Սամ Պասմաճեան Մայք Վայեճեան Գրիգոր Մկըրեան Վահէ Արթիսեան Կարին Աւետիքեան Կապի Մելքի Աւարտին, ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Նորակազմ Վարչութիւնը ընդունեց ՌԱԿ Լիբանանի ակումբներու պատգամաւորներուն եւ փոխ-պատգամաւորներուն շնորհաւորանքները:

ՌԱԿ-ի Համադրուած Մամուլ

Ընկեր Չաւուշօղլուն Եւ Մենք

Յանկարծ աշխուժութիւն մը յառաջացած է հայ-թրքական յարաբերութեանց բնագաւառէն ներս: Նախանշանները սկսած էին այն օրէն ի վեր երբ Թուրքիոյ նախագահը՝ Էրտողան յայտարարած էր թէ դրական նշաններ ստացուած էին Երեւանէն եւ թէ երբ բարի կամեցողութիւն ցոյց տայ Հայաստանը՝ կրնայ հայ-թուրք յարաբերութեանց գործընթացը սկսիլ:

Սակայն, արդէն այդ դրական ազդանշանները աւելի յաճախակի կերպով սկսան արձակուիլ Անքարայէն: Արդարեւ, Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարը՝ Մեվլուտ Չաւուշօղլու, յաջորդական մամլոյ ասուլիսներով սկսած է հանդէս գալ այս կենսական խնդրին շուրջ, այն տպաւորութիւնը թողելով որ Թուրքիան Եւ շարժումին նախաձեռնողն ու օրակարգը սահմանողը: Ան նախ յայտարարեց բանակցութեանց մասին եւ ապա՝ բանագնացներու նշանակութեան մասին, անմիջապէս աւելցնելով, որ Անքարա իր կողմէ իբրեւ բանագնաց նշանակած էր փորձառու դիւանագետ մը յանձին Սարտար Զըլքի, որ Թուրքիոյ դեսպան էր Ուաշինկթընի մէջ եւ անոր յատուկ գործունէութիւններէն մէկը հանդիսացած էր հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման դէմ պայքարը, Ամերիկայի քաղաքական շրջանակներէն ներս: Որոշ ժամանակ լռութիւն պահելէ ետք Երեւանն ալ յայտարարեց անունը իր բանագնացին, յանձին Ազգային ժողովի փոխ-խօսնակ Ռուբէն Ռուբինեանի: Շարունակելով յայտարարութեանց շարքը Պր. Չաւուշօղլու նշեց որ հայաստանեան կողմի առաջարկով առաջին նիստը պիտի կայանայ Մոսկուայի մէջ, աւելցնելով որ յաջորդական նիստերը կը կայանան Անքարայի եւ Երեւանի մէջ. թէեւ շուտով պարզուեցաւ որ յաջորդ նիստի վայրը նշանակուած է Ուաշինկթընը:

Աւելի արագացնելով խօսակցութեանց թափը՝ Պր. Չաւուշօղլու սկսաւ բնութագրումներ կատարել հայկական կողմի ներկայացուցիչներու մասին, առաջին հերթին Ռուբէն Ռուբինեանը բնութագրելով իբրեւ անձ մը որ տէր է 'բարի նպատակներու': Ապա իր տպաւորութիւնները յայտնեց արտաքին գործոց նախարարի՝ Արարատ Միրզոյեանի մասին, որուն հանդիպած էր անցեալ Դեկտեմբերի Սթընփոլմի մէջ ԵԱԿԿԻ արտաքին գործոց նախարարներու նիստին եւ մտերմօրէն գրուցած էր անոր հետ եւ նոյնիսկ՝ 'ընկերացած' անոր հետ: 'Կրնամ ըսել որ մենք արդէն ընկերներ ենք' աւելցուց ան: Այնպէս որ այսուհետեւ իբրեւ Թուրքիոյ բանակցող Հայաստանը գործ ունի 'ընկեր' Չաւուշօղլուի հետ: Յուզա Իսկարիովտացին ալ իր գոհը՝ Յիսուսը մատնանշած էր համբոյրով մը: Մաղթենք սակայն որ այս 'ընկերութիւնը' չնմանի Թալեաթ փաշայի ընկերութեան Գրիգոր Զօհրապի հետ: Յանկարծակի այսպիսի քաղցրութիւն մը թուրք դիւանագետի մը կողմէ սկսած է մտահոգիչ դառնալ:

Չարմանալի է որ թուրքերու եւ իրենց զոհերու միջեւ կը ստեղծուի փոխադարձ կախեալութեան (symbiotic) յարաբերութիւն մը որ հոգեբանօրէն անհասկնալի կը թուի: Այսպէս, պատմութեան մէջ օսմանեան թուրքերը Վիեննան պաշարած են երկու անգամ 1529ին եւ 1683ին. երկու անգամուն ալ չեն յաջողած գրաւել եւ նահանջած են՝ իրենց ետին թողելով արիւն եւ աւեր: Բայց այդ թուականէն ի վեր աւստրիացիները, տարօրինակ յարգանք մը կը տածեն թուրքին նկատմամբ եւ շատ զարմանալիօրէն 1983ին Վիեննան տօնեց այդ ճակատամարտին 300ամեակը, պանծացնելով աւստրիական եւ թրքական մշակոյթները հաւասարապէս: Վստահաբար այդ օրերու յիշատակներէն մէկն էր Մոցարթի երաժշտական յայտնի կտորը՝ 'Թրքական քայլերգը' (Marcha Turca):

Ստրկամտութեան ուրիշ դրսեւորում մըն ալ աւստրալիացիներու վերաբերումն է: Արդարեւ, Չըլքիլի հրամանատարութեան ներքեւ Աւստրալիա եւ Նոր Զելանտա 1915ին մասնակցեցան Կալիփոլիի արշաւանքին, ուր շատ զարմանալիօրէն իրենց յաղթական դիրքերը զիջեցան թրքական կողմին որ կը ղեկավարուէր գերման զօրավարներու կողմէ, սակայն, այդ օր սկսաւ փայլիլ Մուսթաֆա Զեմալի աստղը, իբրեւ Կալիփոլիի յաղթանակի հերոս: Եւ աւստրալիացիներն ու Նոր զելանտացիները, վերադառնալով

իրենց երկիրը Ապրիլ 25ը նշեցին իբրեւ ազգային կարեւոր տօն՝ Anzac անունին տակ: Կարծեք երջանիկ էին որ այդ օրը ջարդուած էին թուրքերու կողմէ:

Պատմաբանները այդ բեմադրուած պարտութիւնը կը նկատեն իբրեւ դաւադրութիւն՝ խափանելու համար ռուսերու մերձեցումը տաք ջուրերուն, քանի այդ օրերուն Ռուսաստան դաշնակից էր Անգլիոյ՝ օսմանցիներու դէմ: Կախեալութեան այդպիսի դրսեւորումներ ունեցած են նաեւ հայերը, Առաջին հանրապետութեան օրով դիմելով Թուրքիոյ որ ձերբակալէ եւ պատժէ 'խռովարար' Անդրանիկ փաշան, իսկ Փետրուարեան ապստամբութեան օրերուն ալ խնդրելով Թուրքիոյ 'Բարձրագոյն Դուռ'էն, օգնութեան հասցնելու այդ ըմբոստական շարժումին: Եւ այս՝ ցեղասպանութենէն քիչ ժամանակ անց: Այսօր երբ կը բացուի հեռանկարը հայ-թուրք յարաբերութեանց վերսկսման, կը յուսանք որ հայկական կողմը չի ցուցաբերեր նման հոգեբանութիւն մը:

Նախքան օրակարգային հարցերուն անդրադառնալով պէտք է քննարկել մտահոգիչ այլ պարագայ մը. Հայաստանի մէջ մեկնաբաններ ու պատմաբանները լուրջ կասկածներ կը յայտնեն հայկական կողմի բանագնացին՝ Ռուբէն Ռուբինեանի դիւանագիտական կարողութեանց մասին, մանաւանդ Սարտար Զըլքի նման աղուեսի մը դիմաց: Նաեւ չէ պարզուած կազմը այն խորհրդատուներուն որոնք պիտի սատարեն հայկական կողմի բանակցութեանց: Լրատու միջոցներ երբ կ'առաջարկեն Վարդան Ոսկանեանի կամ Էտուարտ Նալպանտեանի նման անուններ^a իշխանական կողմը ժանտախտէն փախչելու պէս կը հեռանայ այդ անուններէն: Երբ հարց տրուեցաւ թրքագետ ակադեմիկոս Ռուբէն Սաֆրաստեանին թէ դիմում^բ էր իր խորհուրդին՝ ան պատասխանեց ժխտական կերպով: Իշխանութեանց այս միտումը միայն իւրայիններով բաւարարուելու՝ իսկապէս մտահոգիչ է եւ կրնայ ճակատագրական հետեւանքներ ունենալ: Այս վերաբերումին բացատրութիւնը այն է որ 'վստահելի' անձ մը պէտք է ըլլայ վարչապետին համար պաշտօն գրաւողը: Այդ անփորձ վստահելիներու շարքին են Լիլիթ Մակունցը, պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեանը, արտաքին գործոց նախարար Արարատ Միրզոյեանը եւ ուրիշներ:

Կարելի է առաջարկել ուրիշ պատմաբան-դիւանագետի մը անունը որ ունի բանակցային հարուստ վաստակ, եթէ վերջերս ան ունեցած չըլլար տարօրինակ ելոյթներ. անիկա Ժիրայր Լիպարիտեանն է որ զարմանալի զուգահիւսութեամբ մը այս օրերուն կը յայտնուի Երեւանի մէջ, իր 'Սպիտակ գիրքը' տարածելու, բայց աւելի՝ զարմանալին՝ ելոյթներ ունենալու: Արդարեւ, պատասխանելով ընդդիմադիր պատգամաւորի մը վախին, հարց տուաւ որ վերջին երեսուն տարիներուն ե՞րբ է որ թուրքերը Հայաստանի մէջ մտնած են զինք, անշուշտ մոռնալով դեռ 2020ի Դեկտեմբեր 10ին նախագահ Էրտողան Ատրպէյճանի մէջ յայտարարեց թէ 'եկած ենք մեր նախահայրերուն ծրագիրները իրականացնելու', ոգեկոչելով Էնվեր փաշայի յիշատակը: Էրտողան եւ Ալիէ, միշտ բարձրաձայնած են իրենց ծրագիրները եւ գործադրած են այն ինչ որոշած են:

Այս իրողութեան դիմաց Հայաստանն ու հայութիւնը, ոչ մէկ երաշխիք ունին որ թուրքերը պահ մը կրնան տատամախիլ հայութիւնը մորթելու առիթին դիմաց՝ երբ հնարաւորութիւնն ընծայուի իրենց: Աւելին, Լիպարիտեան, Սիվիլիսթին տուած մէկ դասախօսութենէն վերջ յայտարարեց՝ 'ես կ'ամնչամ օտար պետութեանց դիմելու որ ճանչնան հայկական ցեղասպանութիւնը': Եւ այս յայտարարութիւնը կը կատարուի այն փաստին դիմաց որ Թուրքիա քաղաքական տագնապ մը կը յառաջացնէ ամէն անգամ որ երկիր մը կը ճանչնայ հայկական ցեղասպանութիւնը: Հայերս շատ քիչ ազդակներ ունինք թուրքերուն դիմաց սակարկելու. ցեղասպանութեան ճանաչումը այդ ազդակներէն մէկն է եւ ունի աւելի ծանր կշիռ քան հայերս կը կարծէինք որ ան ունէր:

Արդէն ծանուցուած է որ բանագնացներուն առաջին հանդիպումը պիտի կայանայ Մոսկուայի մէջ, հայկական կողմին առաջարկով: Երեւանի մտահոգութիւնը հասկնալի է թէ ինչո՞ւ առաջարկած է Մոսկուան իբրեւ հանդիպման վայր. պարզ այն պատճառով որ կ'ուզէ Զրեմիլին վստահութիւնը երաշխաւորել որ ինքնագլուխ սակարկութեանց հետամուտ չէ՝ ի վնաս Ռուսաստանի շահերուն: Սակայն, ինչպէս անցեալին՝ նոյնպէս վերջին զարգացումներու առիթով Ռուսաստանը իր բոլոր խնդիրները լուծեց Թուրքիոյ հետ, Հայաստանի հաշուոյն: Գուցէ դերերու շրջումը, այս պարագային, նպաստաւոր կ'ըլլայ Հայաստանի համար. եւ անգամի մը համար թող Հայաստանը իր հարցերը լուծէ ի վնաս Ռուսաստանի: Այս վերջինը իր հաշիւները դասաւորած է նոյնիսկ 44-օրեայ պատերազմին ելքով. արդարեւ, հայկական կողմի պարտութիւնը պատրուակ ստեղծեց Ռուսաստանի, որ իր զօրքը մոցնէ Ատրպէյճանի տարածքէն ներս: Նոյնը պատահած էր 1921ին, Կարսի պայմանագրի օրերուն, ինչպէս նաեւ Պերլինի դաշնագրի շրջանին, զեղչելով հայանպաստ պայմանները (61-րդէն՝ 16րդ յօդուած):

Լիբանանահայ Դպրոց

Լիբանանի Մէջ ՀՀ Դեսպանը Այցելեց Սրբոց Հռիփսիմեանց Վարժարան

Երեքշաբթի, 4 Յունուար 2022-ին, Լիբանանի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Վահագն Աթաբէկեան՝ ընկերակցութեամբ երկրորդ քարտուղար Դաւիթ Ալավերտեանին առաջին անգամ ըլլալով այցելեց Սրբոց Հռիփսիմեանց վարժարան, ուր հանդիպում մը ունեցաւ վարժարանի տնօրէնուհի՝ Դոկտ. Դաւար Աթէշեանին, առաքի-

նազարդ քոյրերուն, տնօրէն խորհուրդի անդամներուն, ծնողական խորհուրդի ատենապետին եւ վարժարանիս հոգեհարազատ բարեկամներուն հետ: Դեսպանի այցելութեան նպատակն էր ակելի մօտէն ծանօթանալ Սրբոց Հռիփսիմեանց վարժարանի առաքելութեան, ինչպէս նաեւ վարչական, կրթական եւ դաստիարակչական աշխատանքներուն:

Photo Raffi

Photo Raffi

Դեսպանը բարձր գնահատեց տարուած բժախնդիր եւ անձնուէր աշխատանքը, նաեւ երկրի դիմագրաւած քաղաքական, տնտեսական եւ առողջապահական ծանր պայմաններուն պատճառով կրած դժուարութիւններն ու մարտահրաւերները: Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան վարժարանի կրթական եւ մշակութային

ծրագիրներուն աջակցելու հնարաւորութիւնները:

Photo Raffi

Լիբանանահայ Կեանք

Կաղանդ Պապան Այցելեց ՀԲԸՄ-ՀԵԸ Չափէի Ակումբը

Հովանաւորութեամբ, Չափէի մասնաճիւղի ՀԲԸՄ-ի վարչութեան, ՀԲԸՄ Չափէ-ի Տիկնանցը եւ ՀԲԸՄ-ՀԵԸ Չափէի Տեղական Վարչութիւնները միասնաբար, Կիրակի 26 Դեկտեմբեր 2021-ի երեկոյեան, մտերմիկ եւ ընտանեկան Կաղանդի Տոնակատարութիւն մը կազմակերպեցին, ՀԲԸՄ-ՀԵԸ Չափէի Ալեք Մանուկեան ակումբին մէջ:

Տօնակատարութեան ներկայ գտնուեցան Ճարտարարուեստի Նախարար՝ Տիար Ճորճ Պուճիքեան, Պէքաւի շրջանի տեսուչ՝ Գերաշնորհ Տ. Անանիա Ծ. Վրդ. Գունանեան, Տէր Գրիգոր քահանայ եղիայեան, եկեղեցւոյ թաղական խորհուրդի անդամներ, Չափէի ՀԲԸՄ մասնաճիւղի Ատենապետ՝ Տիար Շանթ Չինչինեան, ազգային հայ քաղաքական կուսակցութեանց եւ միութեանց ներկայացուցիչներ, միւլթեականներ եւ բարեկամներ:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ, Չափէի ՀԵԸ-ի Տեղական վարչութեան Ատենապետ՝ Ժորժ Տէյումէնճեան: Ան բարիգալուստ մաղթեց ներկաներուն, ըսելով. «Հակառակ տնտեսական եւ քաղաքական այս դժուարին պայմաններուն, մենք կը գտնուինք

այս յարկին տակ զուարճացնելու մեր գաղութի փոքրիկները եւ պայծառացնելու ակումբիս բարեկամները: Ձեր նեկայութիւնը մեր ակումբին ճրագն է եւ մեր յարատեւման ազդակը»:

Շուրջ երկու հարիւր միութեականներ իրենց փոքրիկներով անհամբեր կը սպասէին Կաղանդ Պապուկին գալուստը: ՀԲԸՄ-ի ծնողաց վարչութիւնը պատրաստած էր նուէրներ իւրաքանչիւր փոքրիկի, կազմակերպած էին խաղեր, վիճակահանութիւն եւ համեստ հիւրասիրութիւն: Ձեռնարկին ներկայ էր

նաեւ «Parade» խումբը, որ առաւել եւս ճոխացուց մթնոլորտը: Ներկաները մեկնեցան գոհունակութեամբ: Հանդիսութեան աւարտին, ՀԲԸՄ-ի եւ ՀԵԸ-ի վարչական անդամները հանդիպում-գրոյց մը ունեցան Նախարար Ճորճ Պուճիքեանի հետ քննարկելով ներկայիս լիբանանի մէջ տիրող քաղաքական անկայուն վիճակը: Պրն. Նախարարը պատրաստակամութիւն յայտնեց օժանդակելու Չափէի ակումբին: Վարձքը կատար բոլորին:

Ա. ԿԵԱԵՆԼԵԱՆ

ՌԱԿ-ի Լուրեր

Եգիպտոս

Հանդիպում ՀՀ Դեսպան Հրաչեայ Փոլատեանի Հետ

Կիրակի, 9 Յունուար 2022-ին, ՌԱԿ Եգիպտոսի Շրջանային, Կոկանեան Սրահի եւ «Արեւ»ի Վարչութիւններէն պատուիրակութիւն մը, Գահիրէի Թեմական Ժողովի ու Կոկանեան Սրահի երկարամեայ նախկին ատենապետ՝ տիար Նուպար Սիմոնեանի ընկերակցութեամբ հանդիպում ունեցան Եգիպտոսի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան՝ տիար Հրաչեայ Փոլատեանի հետ: ՌԱԿ Շրջանային Վարչութեան ատենապետ՝ տիար Հրայր Ճղալեան եւ Կոկանեան Սրահի Վարչութեան ատենապետ՝ տղթք. Գեորգ Երզնկացեան շնորհաւորեցին

մեծարգոյ դեսպանը Նոր Տարուան ու Ս. Ծննդեան առթիւ, յաջող ու արդիւնաւետ գործունեութեան շրջան մը մաղթելով անոր: Հանդիպման ընթացքին, մեծարգոյ դեսպանն ու պատուիրակութեան անդամները փոխադարձաբար յայտնեցին ու լայնօրէն քննարկեցին դեսպանատան ու գաղութի կառոյցներուն համագործակցութիւնը հայցող տարբեր ծրագիրներ ու զանոնք իրագործելու գործնական միջոցներ: Օգտաշատ այս երկխօսութիւնը աւարտեցաւ հետագայ հանդիպումներու երկկողմ խանդավառութեամբ:

«Արեւ»

Թրքական Բարքեր

Netflix-ի Դրուագաշարը Աղմուկ Բարձրացուցած Է Թուրքիոյ Մէջ. Յուցադրուած Քարտէզով Հայաստանը Եղած Է Պատմական Սահմաններով

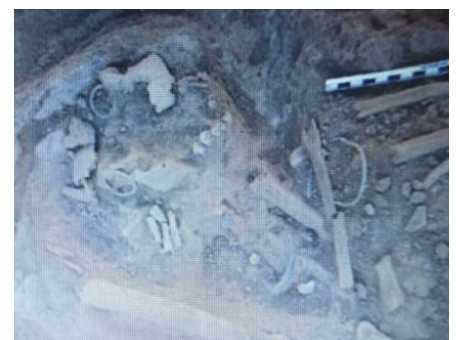

Ամերիկեան «Netflix» ընկերութեան կողմէ ցուցադրուող դրուագաշարերէն մէկուն մէջ օգտագործուած քարտէզը աղմուկ բարձրացուցած է Թուրքիոյ մէջ: Այնտեղ Հայաստանը ներկայացուած է իր պատմական սահմաններով՝ ներառելով Թուրքիոյ ներկայ տարածքը: Այս մասին կը տեղեկանանք Ermenihaber.am-էն: Թրքական ծովային եւ համաշխարհային ռազմավարութիւններու կեդրոնը (Turk DEGS) այդ մասին առաջինը գրառում ըրած է Twitter-ի էջով: Գրառման մէջ նշուած է, որ 2-րդ աշխարհամարտի մասին պատմող դրուագաշարին մէջ Թուրքիոյ տարածքները ներկայացուած են իբրեւ հայկական: Ատիկա համա-

րուած է Թուրքիոյ տարածքային ամբողջականութեան եւ ինքնիշխանութեան թիրախաւորում: Թեմային անդրադարձած է նաեւ թրքական իշխանամետ «Yeni Akit» թերթը: «Ստորութիւն Netflix-էն, որ թշնամաբար տրամադրուած է Թուրքիոյ դէմ: Տեսէ՛ք, թէ ինչպէս ներկայացուցած է Թուրքիոյ տարածքները» գլխագրով յօդուածին մէջ կը նշուի, որ բազմաթիւ քաղաքացիներ դժգոհութիւն յայտնած են «Netflix»-ի այդ գործելաոճէն: Անոնք կը պահանջեն, որ Թուրքիոյ ռատիոյի եւ հեռուստատեսութեան գերագոյն խորհուրդը (RTUK) գործի անցնի եւ ամենաձանր պատժամիջոցները կիրառէ «Netflix»-ի դէմ:

Թուրք Գիտնականները, Ընդամենը Մէկ Գտածոյով Առաջնորդուելով՝ Կը Փորձեն Իսլամական Անցեալ Վերագրել Վանին

Վանի մէջ գտնուած է պարսիկի մը հին գերեզմանը: Թուրքիոյ ոստիկանութիւնը ծանուցում ստացած է, որ Վան նահանգի Արտամետ (Էդրեմիթ) գաւառի Շապանիյէ թաղամասին մէջ գանձ որոնողները անօրինական պեղումներ սկսած են այն վայրին մէջ, ուր 10 ամիս առաջ յայտնաբերուած է պատմական գերեզմանոց: Այս մասին, ըստ Akunq.net-ի, կը հաղորդեն թրքական լրատուամիջոցները:

Աղբիւրին համաձայն՝ ոստիկանները դէպքի վայրին մէջ զննում իրականացնելու ընթացքին նկատած են, որ այդ գանձագողերու անմիջապէս տան առջեւ գտնուող տարածքին մէջ անոնք փորած են փապուղի մը եւ անօրինական պեղում կատարած: Դէպքին առիթով սկսած է հետաքննութիւն: Այնուհետեւ այդ վայրին մէջ Վանի թանգարանային տնօրինութիւնը սկսած է ուսումնասիրութիւն մը, ըստ որուն այնտեղ յայտնաբերուած է մահմետական գերեզման: Վանի թանգարանի տնօրէն Էրոլ Ուսլուն՝ յայտնելով, որ պեղումները կը շարունակուին, նշած է, թէ այստեղ առաջին անգամ ըլլալով հանդիպած են պարսիկի մը պատկանած գերեզմանի աւերակներու: Թուրք գիտնականը, այս գտածոն «բեկումնային» որակելով, նաեւ ակնարկած է, թէ

այս յայտնագործութեան շնորհիւ «հնարաւոր պիտի ըլլայ ապացուցել Վանի իսլամական անցեալին մասին: Այսպիսով՝ թրքական իշխանութիւնները ներկայիս չեն սահմանափակուիր Վանի եւ առհասարակ Արեւմտեան Հայաստանի մէջ հայկական հետքերը ի սպառ վերացնելով, այլ նաեւ նման գտածոներու միջոցով կը փորձեն աշխարհը ձգել մոլորութեան մէջ, թէ իբր Վանը շատոնց ունեցած է իսլամական անցեալ: Թրքական քարոզչամեքենան այսօր եւս կը շարունակէ հակահայկական գործունեութիւնը, մինչդէռ ՀՀ ներկայ իշխանութիւնները կը ներքաշուին թուրքերու հետ «բարեկամանալու» գործընթացին մէջ:

Թարգմանութիւնը Մեղինէ Անումեանի Արեւմտահայերէնի վերածեց՝ ԵՌԱԳՈՅՆ-ը

ՈԱԿ-ի Համադրուած Մամուլ

Ընկեր Չաւուշօղլուն Եւ Մենք

Սկիզբը Էջ 03

Թրքական իշխանութեանց ոգեւորութիւնը Հայաստանի հետ բանակցելու բացառապէս կը բխի սեփական շահի ազդակներէն. այլապէս Թուրքիոյ յետին մտահոգութիւնը պիտի ըլլար սատարել Հայաստանի բարօրութեան. այլապէս ալ Հայաստան սեպ մըն է թրքական աշխարհին մէջ, որ որոշ մակարդակներով կը խանգարէ Էրտողանի համաթուրանական նպատակները: Թուրք մեկնաբան Ֆեհիմ Թաքթեքին, գրելով Էլ Մոնիթորի մէջ կ'ըսէ. 'Անքարան Հայաստանը կը տեսնէ իբրեւ մայուն փուշ մը իր կողին, Ուաշինկթընի եւ այլ եւրոպական երկիրներու հայկական լոպպինգ, շարունակաբար պնդելով մարդկային ողբերգութեան մը վրայ որուն ենթարկուեցաւ հայութիւնը Օսմանեան կայսրութեան մէջ. այդ լոպպիները անընդհատ կը պահանջեն Թուրքիայէն ընդունելու այն ինչ որ Էր այդ ողբերգութեան բնոյթը – այսինքն՝ 'Ցեղասպանութիւն':

Տարի մը առաջ Էւլվերի ծրագիրներուն հետամուտ Էրտողանի շրջադարձը ունի իր արտաքին ու ներքին պատճառները. ներքին ճակատի վրայ թրքական լիբալի անկումը (40 տոկոսով ամերիկեան տոլարի դիմաց) եւ արագընթաց սղաճը 36 տոկոսով պատճառ դարձան զսպելու Էրտողանի ծաւալապաշտական նպատակները:

Միւս կողմէ Թուրքիան դարձած Էր ՆԱԹՕի խորթ զաւակը, իր անկախ գործելակերպով եւ ռուսական հրթիռներ գնելով, որոնց հետեւանքով ցնցած Էր դաշնակից Ամերիկան: Հետեւաբար Թուրքիա ստիպուեցաւ իր յարաբերութիւնները բարելաւել ոչ միայն Հայաստանի հետ, այլ նաեւ Միջին Արեւելքի մէջ Ամերիկայի բոլոր բարեկամներուն ու դաշնակիցներուն հետ որոնք այլապէս ալ Թուրքիոյ տնտեսութեան ներդրողներն էին – Արաբական Միացեալ Էմիրութիւններ եւ Սեւտական Արաբիա: Անքարա նաեւ սկսաւ բանակցիլ Եգիպտոսի հետ եւ ձիթէնի ճիւղ մը երկարեց Իսրայէլին, որ տակաւին դժուարահաճ հակազդեցութիւն մը կը ցուցաբերէ: Ուրեմն, Հայաստանի պարագան կը հանդիսանայ մէկ օղակը Թուրքիոյ այս նոր խաղաղասիրական քաղաքականութեան: Կասկած չկայ որ Թուրքիոյ այս ընթացքը կրնայ ուղղութիւն փոխել, անգամ մը որ ան յաջողի իր ողնայարը շտկել, իր տնտեսութեան վերականգնումով: Ուրեմն, պայմանները բարենպաստ են բանակցելու Թուրքիոյ հետ, բայց ծայրայեղ զգուշաւորութեամբ, որովհետեւ Անքարան այս վիճակով անգամ կրնայ յաղթական դուրս գալ բանակցութեան սեղանէն:

Թուրքիոյ տնտեսական անկումին միացաւ նաեւ արտաքին ազդակը, առաջինը՝ Նախագահ Պայտընի անձնական թելադրութիւնը Հոմի մէջ Նախագահ Էրտողանին Հայաստանի շրջափակումը վերցնելու: Այս լուրը տրուած Էր Պուլմաբերկի կողմէ, զոր ոմանք ընդունեցին կասկածանքով: Այս հրատարակուեցաւ Ամերիկայի Պաշտպանութեան Նախարարութեան հաղորդագրութիւնը որուն ներքեւ ստորագրած Էր Նախագահ Պայտըն: Այնտեղ պահանջ կար հայ ռազմագերիներու անմիջական արձակման ու մեղադրանք՝ Թուրքիոյ կողմէ օգտագործուած իսլամ ահաբեկիչներու մասին: Վերջերս, այս բոլորին վրայ անելցաւ Պետական Զարտուղար Պիլքընի խօսակցութիւնը եւս Մեվլուտ Չաւուշօղլիի հետ, քննելով հայ թրքական մերձեցումներն ու Արցախի անլոյծ մնացած խնդիրը:

Այնպէս կը թուի թ դարձեալ Ուաշինկթընի պահանջն է Թուրքիայէն բանակցութեան սեղանին նստիլ առանց Նախապայմաններու, ինչ որ ստիպած է հայկական կողմին յարելու նոյն սկզբունքին: Սակայն, Չաւուշօղլուի յաճախակի պնդումը թէ Անքարա ամէն քայլափոխի պիտի գործէ Ատրպէյճանի հետ խորհրդակցաբար՝ միայն Պաքոն գոհացնել չէ նպատակը, որքան բանակցութեան ընթացքին սեղանի վրայ դնել Ատրպէյճանի պահանջները – սահմանազատում – սահմանագծում, խաղաղութեան պայմանագիր՝ մոռնալով Արցախը եւ Չանգեզուրի միջանցք՝ Պաքոնի պայմաններով:

Ուրիշ խորամանկութիւն մըն ալ կատարեց Իպրահիմ Զալըն, Էրտողանի խորհրդականը, երբ վերջերս, Շիքակոյի մէջ կը մասնակցէր խորհրդակցութեան մը. արդարեւ, ան յայտնեց թէ այս բանակցութիւններու ելքով պիտի տապալին նաեւ սփիւռքահայութեան պահանջները, հասկնելով Երեւանին որ կրնայ սեղանին վրայ դրուիլ սփիւռքը զսպելու պահանջը եւ ցեղասպանութեան ճանաչման պայքարը կեցնելու առաջարկը:

Թաքթերեթիւնի միւլետոյն յօդուածին մէջ կը պարզաբանուի այս նպատակը

երբ ան կը գրէ. 'Աւելի գործնական մակարդակի մը վրայ, կարգ մը թուրք դեկավարներ կը խորհին թէ իրենց երկրին վերաբերումը հայկական խնդրին նկատմամբ արգելք մը կը հանդիսանայ անոր միջազգային թէ շրջանային ճանաչողութեան ընդունման. անոնք կ'անդրադառնան որ այս խնդրին անլոյծ մնալը չի նպաստէր Թուրքիոյ շահերուն Ամերիկայի եւ Եւրոպայի մէջ: Միակ լուծումը, հետեւաբար, կը մնայ կոտրել թապուն այս նիւթին շուրջ եւ քննել զայն տրամաբանականօրէն, յուսալով որ կարելի կ'ըլլայ յանգիլ որոշ հասկացողութեան մը':

Ամերիկայի պահանջը Թուրքիայէն մէկ բան է՝ վերջ տալ Հայաստանի շրջափակման: Եւ իրօք, Թուրքիան միակողմանի կերպով գործադրած Էր շրջափակումը եւ կրնայ նաեւ միակողմանի կերպով վերջ տալ անոր: Սակայն, Անքարան, նկատի ունենալով Հայաստանի պարտուած ու տկար վիճակը, կը փորձէ առիթը օգտագործել դարաւոր խնդիրներ լուծելու միանգամայն:

Հետեւաբար, եթէ Թուրքիա սկսի պայմաններ դնել սեղանին, Հայաստան կրնայ եւ պետք է առաջադրէ իր պայմանները, որովհետեւ բանակցութեանց անյաջող ելքը նոյնքան եւ անելի վնասակար է Թուրքիոյ որքան Հայաստանի. որովհետեւ, այս անգամ, վերջինը համարատու է Ամերիկային: Այն պարագային որ Թուրքիա առաջ կը քշէ ցեղասպանութեան ճանաչումը կամ սփիւռքը զսպելու հարցը, հայկական կողմի փոխ-առաջարկը պետք է ըլլայ հարցնել սփիւռքի կարծիքը: Չէ՞ որ 1920ի Փարիզի խաղաղութեան համաժողովին Հայաստանի պետական պատուիրակութեան ներկայացուցիչն՝ Աւետիս Ահարոնեանի կողքին դրուեցաւ նաեւ ստորագրութիւնը Պօղոս Նուպար փաշայի, իբրեւ Ազգային Պատուիրակութեան Նախագահ, հակառակ որ այս վերջինը չէր ներկայացներ պետութիւն մը, այլ միայն՝ տեղահանուած սփիւռքահայութիւնը: Եւ Թուրքիա այն ատեն ընդունեց այդ ստորագրութիւնը:

Այսպիսով հայ-թրքական յարաբերութիւնները, եւ ընդհանրապէս հայկական դատը կը մտնեն նոր հանգրուանէ մը ներս: Կը յուսանք եւ կը մաղթենք որ Հայաստանի պետութիւնը իր ուսերուն վրայ կը զգայ այս պահի պատմական ծանրակշիռ բնոյթը եւ կը գործէ պատասխանատուութեան գերագոյն լրջութեամբ:

Կը յուսանք նաեւ որ այս բանակցութեանց ընթացքին ընկեր Չաւուշօղլուի դիւանագիտական ճամարտակութիւնները անելի կշիռ չեն ստանար քան հայկական արիւնոտ դատը:

Խմբագրական «Պայքար»-ի

Լուրեր Արաբական Աշխարհէն

Սեւուցիք Պիտի «Թարմացնեն» Իրենց Չենքերը

Financial Times-ը, յղում ընելով բարձրաստիճան աղբիւրներու, կը յայտնէ, որ «Սեւուական Արաբիան Պարսից ծոցի շարք մը երկիրներէ խնդրած է օգնել իրեն անելցնելու Patriot խափանող հրթիռներու պաշարները»:

Պարբերականը իր գեկոյցին մէջ բացատրած է, որ Սեւուական Արաբիոյ խնդրանքը պայմանաւորուած է «թագաւորութեան վրայ Եմէնի զօրքերուն կողմէ ձեռնարկուող ահազնացող յարձակումներով»:

Պարբերականը մէջբերած է ԱՄՆ անյայտ բարձրաստիճան պաշտօնեային խօսքերը. «Սա հրատապ խնդիր է: Ռիատը կրնայ խափանող հրթիռներ ստանալ Պարսից ծոցի շարք մը երկիրներէ, եւ մենք կ'աշխատինք այդ ուղղութեամբ: Այս տարբերակը կրնայ անելի արագ ըլլալ, քան ուղղակի վաճառքը Միացեալ Նահանգներէն:

Նոյն աղբիւրը յաւելած է, որ «Սեւուական Արաբիոյ հրթիռային զինանոցը կրնայ սպառիլ քանի մը ամսուայ ընթացքին», նշելով որ «այլ երկիրներէ Patriot հրթիռներու ձեռքբերումը պետք է կատարուի ԱՄՆ վարչակազմին հաւանութեամբ»:

Բանակցութիւններու ընթացքին ծանօթ այլ աղբիւր մը պարզաբանած է, որ Սեւուական Արաբիան այդ հրթիռները խնդրած է «Ծոցի ընկերներէն», սակայն անոնց պաշարները մեծ չեն:

Պարբերականը նաեւ նշած է, որ «պարզ չէ, եթէ մինչ այժմ Սեւուական Արաբիոյ հարեւանները կրցած են զինամթերք մատակարարել անոր»:

Իսկ ամերիկեան The Wall Street Journal թերթը անելի վաղ յայտնած էր, որ Սեւուական Արաբիոյ կառավարութիւնը շտապ կը դիմէ Միացեալ Նահանգներուն եւ Պարսից ծոցի իր դաշնակիցներուն, ինչպէս նաեւ Եւրոմիութեան՝ իրեն կրկին զինամթերք մատակարարելու, որ կ'օգտագործէ Եմէնի մէջ «Անսարապլա»ի հետ առճակատման համար:

Ան նշած է, որ ամերիկացի եւ սեւուցի պաշտօնեաները ըսած են, որ Սեւուական Արաբիոյ կողմէ պաշտպանութեան համար օգտագործուող զինամթերքը շուտով պիտի սպառի, եւ որ խափանող հրթիռներու զինանոցը լրջօրէն նուազած է, եւ այդ կ'անհանգստացնէ Ռիատը:

Տեսակետ

“Մրջիւնը Ի՛նչ Է, Որ Նրանից Պատրաստուած Խաշը Ինչ Լինի...”

ԱՐՄԵՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Սոցցանցերը ծանրաբեռնուած են խազախստանի դէպքերի մասին լուրերով ու վերլուծութիւններով: Հայկական ցանցերը կենտրոնացել են Նիկոլի որոշման վրայ: Որպէս խաղաղապահներ Ղազախստան ուղարկել հայ զինուորներ: Թիւը՝ 70-100:

Նախ հաստատենք, որ այդ թուով զինուոր Ղազախստան ուղարկելն ունի խորհրդանշական իմաստ: Նրանք չեն կարող դերակատար լինել դէպքերի ընթացքի վրայ: Հայաստանում չեն կարողանում, կամ չեն ուզում, որ հայ բանակը պաշտպանի երկրի սահմանները... Եւ ի՞նչ պիտի անի այդ զօրամիաւորը Ղազախստանում: Պարսկերէն յայտնի խօսք կայ, - “Մրջիւնը ինչ է, որ նրանից պատրաստուած խաշը ինչ լինի...”: Նոյնը հիմա Նիկոլի որոշումն է:

Հայաստանը ինքը չի որոշում իր անելիքները: Դուրսն է թելադրողը, եւ Հայաստանի իշխանութիւնները թելադրանքի գործադրողներն են միայն: Հայաստանը ՉՐՕ դերակատար է աշխարհում ու տարածաշրջանում: Մեզ չհաբէնք: Թէ ի՞նչ պատճառով ՀԱՊԿ-ն որոշում ընդունեց խաղաղապահ զինուորներ ուղարկել Ղազախստան, մենք բան չասենք, քանի որ աշխարհում միշտ եղել են, կան ու կը լինեն հարցեր, որ մենք՝ սովորական մահկանացուներս, չենք իմանայ երբեք: Հետեւաբար՝ սխալ է թերի տեղեկութիւնների հիման վրայ վերլուծութիւն անել: Եւ այսօր հիմա, երբ դէպքերը իրենց զարգացումն են ապրում, եւ կայ տեղեկութիւնների պակաս:

Հայաստանը ստանձնել է ՀԱՊԿ-ի նախագահութիւնը, ու բնական էր այդ որոշումը պիտի հրապարակուէր հենց Նիկոլի կողմից: Դա բացատրելի ու հասկանալի է լինի: Ու քանի որ չգիտեմ ՀԱՊԿ-ի կանոնադրութիւնը (թէ ինչ դէպքում են խաղաղապահների ուղարկում անդամ երկրներ), եւ միշտ մտածել էի, որ եթէ անդամ երկիրը արտաքին ուժերի ոտնձգութեան ենթակայ դարձաւ... Բայց ո՞րն է այդ կանոնագրի 4-րդ կէտը, որին յղում անելով՝ հիմնաւորեցին խաղաղապահներ ուղարկել Ղազախստան՝ ներքին առնականութիւններ խաղաղեցնելու համար: Գուցէ կայ նման կէտ, որ մենք չգիտենք: Այդ դէպքում, բացատրելի ու հասկանալի է լինում Նիկոլի որոշումը:

Բայց հայերը զայրացել են այդ որոշումից, պատճառաբանելով որ՝ Ղազախստանն ու ՀԱՊԿ-ը չօգնեցին Հայաստանին ու Արցախին՝ 44-օրեայ պատերազմի օրերին... ՀԱՊԿ-ի այդ կանոնագրից եւ յիշում եմ մի ուրիշ դրուագ, - ՀԱՊԿ-ն կ'օգնի իր անդամ երկրներին, երբ որ այդ երկրի կողմից օգնութիւն ստանալու պաշտօնական դիմում կատարուի: Հենց Նիկոլը հաստատեց, որ չի դիմել օգնութեան... Ուրեմն, այստեղ բացատրելի չէ ու հասկանալի չէ հայերի բողոքը՝ 44-օրեայ պատերազմում մենակ մնալու կապակցութեամբ: Այս հարցում էլ մեղաւորը հենց ինքն է՝ Նիկոլը: Կարծում եմ, սրանից յետոյ կարծիք յայտնելու համար պիտի տեղեկ լինել ամեն ինչից՝ մանրամասնութեամբ: Օրինակ՝ ՀԱՊԿ-ի կանոնադրութիւնը: Իսկ եթէ այդ կանոնադրութեամբ Նիկոլը կարող էր օգնութեան դիմել 44-օրեայ

պատերազմում, ու չի կարել, ապա եւս մի ուրիշ յանցանք ու դաւաճանութիւն բարդուում է Նիկոլի ու Նրա թիմի վրայ... Տեսնո՞ւմ էք, հարցերն ունեն շատ ծայրեր, ու մենք պարտաւոր չենք ստոյգ ու վերջնական բան ասել այս ամենի մասին:

Բայց եւ կայ մի վտանգաւոր զարգացում ու նախընթաց,-

Արդէն իմացանք, որ 2022 թուականին չեն անելանալու թոշակները: զնա՞ծը մեծ է, բայց թոշակները չեն անելանալու: Կառավարութեան որոշումով բարձրացրել են միայն նուազագոյն թոշակների շեմը՝ 4 - 5 տոլարի չափով: Իսկ նկատի ունենալով աշխարհում Նոր թանկացումների ալիքը, ու նկատի ունենալով Հայաստանում մօտաւոր Նոր, ահաւոր թանկացումները, գուցէ իշխանութիւնները նախատեսում են ժողովրդական զանգուածային բողոքներ՝ ինչպէս դա տեղի ունեցաւ Ղազախստանում՝ գազի գնի անելացման պատճառով:

Արդէն Ադրբեյջանում են ծայր առել բողոքի ցոյցեր՝ հացահատիկների ու հացի թանկացման հետեւանքով: Թուրքիայում դեռ կարողանում են զսպել ժողովրդի բողոքը: Բայց, ի՞նչ հեռանկար են պարզում այս ամենը, միայն կարող ենք նախատեսել ու անհանգստանալ:

(Հայաստանում վիճակն անելի բարդ է: Բողոքների պատճառ են ոչ-միայն թանկացումները: Օրինակ Աւագանիի ընտրութիւններին ԶԴ-ականների ընթացքը: Շարքը երկար է: Իհարկէ, Ադրբեյջանն ու Թուրքիան փող ցնելով Հայաստան, պիտի փորձեն մասամբ կասեցնել տնտեսական անկումը՝ ինչպէս դա արեցին “թաւշեայ յեղափոխութիւնից” անմիջապէս յետոյ ու 44-օրեայ պատերազմից յետոյ: Հիմա հարց է՝ Նրանք Նորից կ'անեն դա, թէ՞ հասունացել է Հայաստանը վերջնականապէս տրոհելու պահը...):

Ղազախստան հայ զինուորներ ուղարկելու Նիկոլը հիմնաւորեց այդ երկրի անվտանգութիւնն ու ապահովութիւնը պաշտպանելու նպատակով, հակասահմանադրական շարժումները կասեցնելու նպատակով: Այստեղ տեղին են քննադատութիւններն ու յիշեցումներն առ այն, որ Նոյն Նիկոլը 2008 թուականին հրահրում էր զանգուածային ցոյցեր, անկարգութիւններ անելու կոչ էր անում եւ այլն: Հիմա Նոյն մարդը հանդէս է գալիս կարգ ու կանոնի պաշտպանութեան դիրքերից՝ խաղաղութիւն հաստատելու համար... Երկակի ստանդարտ...

Մի բան պարզ է. Նիկոլը յիմար չէ: Կամ յիմար է, բայց ունի լաւ խորհրդատուներ: Խորհրդանշական թուով հայ զինուորներ Ղազախստան ուղարկելը, կը լինի լաւ նախադէպ Նիկոլի համար, որ եթէ Հայաստանում ժողովուրդը դուրս գայ փողոց՝ բողոքի ակցիաներ կազմակերպելով, Նիկոլը կարող է դիմել ՀԱՊԿ-ին՝ փոխադարձ օգնութիւն ստանալու ակնկալիքով՝ իր եւ ԶԴ-ականների իշխանութիւնը պահելու համար: (Իհարկէ, եթէ նման յօդուած կայ ՀԱՊԿ-ի կանոնադրում, որ, ըստ երեւոյթի, կայ):

Հայաստանը խաղաղապահ ուժեր ունէր Աֆղանիստանում: Հայաստանը խաղաղապահներ ունի Քոսովոյում, Լիբանանում: Ղազախստան 70 կամ 100 զինուոր ուղարկելու իմաստը սակայն, ոչ թէ այդ երկրին խաղաղութիւն բերելու մէջ է, այլ՝ լրիւ ուրիշ... Բայց, արագ չդատենք:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Հրաշագործ Երեցն

Չոր ոսկր, եւ աչօք սեւ անդընդային,
Խոր մինչեւ ուր հուրն երկրի բորբոքի,
Եւ, ցոլացնելով այդ հուրն ի յաչուի,
Երթայր բըժըշկէր հարուածօք խաչին:

Հրաշագործն ո՞րն էր, ի՞նք, թէ զօրք խաչին:
Այդ հուր նայուածքէն, հարուածէն գութի,
Չէր վրիպէր ցաւ հոգւոյ կամ մարմնի.
Հրեշտակի՜ համբոյր քան հարուած փայտին:

Ինչպէ՛ս այն հարուածք, ոյք յերկնից տեղան
Ի վերայ գըլիսոց ամպարիշտ մարդկան,
Չը գօրեն բուժել (ինչպէ՛ս) համօրէնս,
Այդ հաւատացեալ նիհար քահանան,
Ի՛նչ հըզօր, գըթած, յար երկնաւոր Հայրն:
Պաշտենք, արդ, երեցն, որպէս մեծ Որ Եւ:

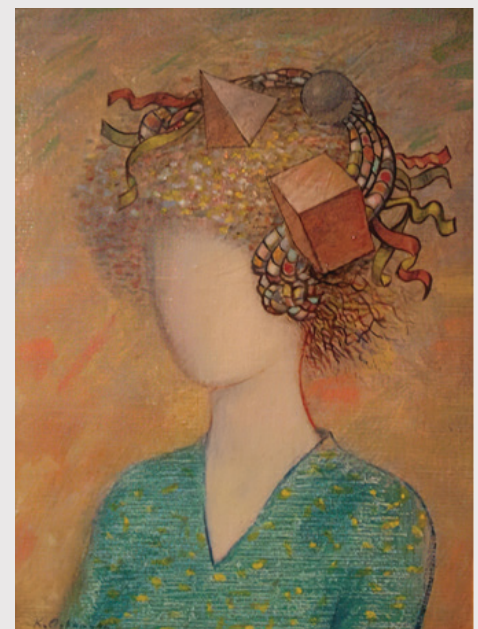
ԵՐԻԱ ՏԵՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

11 2022
ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Կրկ Երկ Երբ Չրք Հնգ Ուրբ Շրթ

						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

ԿԱՐԵՆ ԱՂԱՄԵԱՆ
(1946)
«Իրավիճակ»

Առողջապահական

Օմիքրոն Տարբերակը Վտանգաւոր Փոքրիկներու Համար

Քորոնա ժահրի «օմիքրոն» տարբերակը կրնայ անելի վտանգաւոր ըլլալ փոքրիկներուն համար՝ շնչուղիներու առանձնայատկութիւններուն պատճառով: Նման կարծիք յայտնած է Նիւ Տեյիի բժշկական հիմնարկի բժիշկ Անիմէ Լրիան: «Փոքրիկներու շնչուղիները անելի

փոքր են, քան մեծերու շնչուղիները, եւ այս նոր տարբերակը կ'ազդէ հիմնականին մէջ վարակուած հիւանդներու վերին շնչուղիներուն վրայ», - ըսած է մասնագէտը: IANS-ի համաձայն՝ վարակի ախտահիշներն են կոկորդի ցաւը, թեթեւ տաքութիւնը եւ յոգնածութիւնը:

Մեր Կորուստները

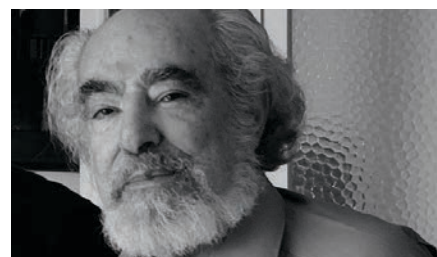
Ոչ Եւս Է Յարուբիւն Թորոսեանը

Փարիզի մէջ իր մահկանացուն կնքած է Սփիւքի գեղանկարչութեան գունեղ ընտանիքի աւագ ներկայացուցիչներէն՝ Յարուբիւն Թորոսեան:

Պէյրուէ ծնած արուեստագէտը (89 տարեկան), որուն համար իր ծննդավայրէն բացի մեծ նշանակութիւն ունեցած են Երեւանն ու Փարիզը կը համարուի Հայոց Յեղասպանութեան յիսնամեակէն ետք կերտուած շրջանի ինքնորոյն անուններէն մին, որուն գեղանկարչական գործերուն մէջ դրոշմուած եղած են հայու նոր զարթոնքի գաղափարն ու պահանջատիրութեան ոգին:

Թորոսեան, որ ամուր կապեր ստեղծած է, ոչ միայն հայաշխարհի արուեստի շրջանակներուն այլ նաեւ լիբանանեան շրջանակներուն հետ կը համարուի Լիբանանի արդի գեղանկարչութեան ստորագրութիւն թողած նկարիչներէն ու նաեւ որակեալ դասախօսներէն մին:

Թորոսեանի համար Հայաստանը սովորական հայրենիք մը չէր այլ

աւելին ու ան իր ոգեղէն զինանոցը ամբողջական պարունակին մէջ մեծ տեղ յատկացուցած է հայութիւնը ամբողջացնող Մայր Հայրենիքի գաղափարին ու նաեւ պահանջատէր հայութեան խորհրդանշիչ դարձած հերոսական Արցախին:

Յարուբիւն Թորոսեանի շիջումով կարելոր էջ մը կը փակուի Լիբանանի հայկական համայնքի արուեստագէտներու տոմարէն ու ան կը միանայ Պէյրուէի ոսկեդարը կերտած խըղճեան եղբայրներուն, Պերճ Ֆազլեանին, Լիւսի Թիւթիւնեանին, Կիւտէրին եւ շատ ուրիշներու, որոնք իրենց կնիքը դրած են Լիբանանի մշակութային կեանքին մէջ:

Յարգանք իր վաստակին:

«Արեւելք»

Կարգ Մը Ընկերութիւններ Շահ Կ'Ապահովեն Քորոնա Ժահրին Շնորհիւ

Քորոնա ժահրային համավարակի պատճառով «Լոքտաուն»ները մեծ ազդեցութիւն ունեցան «պիզնես»ներու վրայ ամբողջ աշխարհի մէջ: Այնուամենայնիւ, ոչ բոլոր ոլորտները տուժեցին: Այնպիսի ոլորտներ, ինչպէս՝ զբօսաշրջութիւնը եւ օդագնացութիւնը, անկասկած, մեծապէս վնասուեցան համավարակի պատճառով, սակայն կային նաեւ այնպիսի ոլորտներ, որոնք բաւական ծաղկեցան, ինչպէս՝ առցանց առեւտուրը եւ սնունդի առաքումը:

Քորոնա ժահրէն «շահեցան» այնպիսի ընկերութիւններ, ինչպէս՝ Amazon-ը, Apple-ը, Google-ը, Facebook-ը եւ Microsoft-ը: «Լոքտաուն»ները յանգեցուցին առցանց առեւտուրի, հեռավար աշխատանքի, առցանց հաղորդակցութեան պահանջի աճին, եւ այս բոլորը, ինչպէս կը սպասուէր, ընդլայնեցին համակարգիչներու եւ «կառնէթ»ներու, անհրաժեշտ ծրագրային ապահովման, առցանց գովազդի... պահանջը:

Մասնագէտներու համաձայն՝ այս հինգ ընկերութիւններու ընդհանուր եկամուտը 2021 թուականի առաջին եռամսեակին աճած է 40 առ հարիւրով եւ կազմած՝ թրիլիոն տոլարի մէկ երրորդը, իսկ շահը կրկնապատկուած է՝ հասնելով 75 միլիարդի:

Կը կարծուէր, որ դեղագործական ընկերութիւնները նոյնպէս պէտք է հսկայական շահ ապահովէին համավարակի պայմաններուն մէջ, սակայն ամէն բան այդքան ալ պարզ չէ:

Հակառակ անոր որ մարդիկ դիմակներ, ձեռնոցներ եւ «հակասեփոթեք»ներ կը գնէին, շատ դժուար եւ այլ սարքերու պահանջը նուազեցաւ: Աւելին, համավարակը լուրջ վնաս հասցուց այլ հիւանդութիւններու ախտորոշման եւ բուժման, որովհետեւ մարդիկ, վախճալով վարակուելէն, կը փորձէին չդիմել բժիշկի:

Օրինակ, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու դեղագործական հսկաները Merck եւ Bristol Myers Squibb-ը յայտնած են, որ

«օնքուոնիքը» հիւանդութիւններու սուղ դեղերու վաճառքը զգալիօրէն կրճատուած է համավարակի ընթացքին: Amgen ընկերութիւնը «արթրիտ»ի դէմ անելի քիչ դեղեր սկսած է վաճառել, մինչդեռ բրիտանական Reckitt Benckiser-ը ունեցած է կոկորդի ցաւի դէմ Strepsils «շաքար»ներու պահանջի բացակայութիւն, որովհետեւ մարդոց միջեւ հեռաւորութիւն պահելը նուազեցուցած է «կրիփ»ի դէպքերը գրեթէ 90 առ հարիւրով:

Ինչպէ՞ս համավարակը ազդած է քորոնա ժահրին դէմ պատուաստներ արտադրողներու վրայ: Այնպէս կը կարծուէր, որ այդ ընկերութիւնները պէտք է հարստանային: Իրականութեան մէջ զարգացած երկիրներու մէջ հաստատուած եւ մեծ քանակութեամբ ձեռք բերուած չորս պատուաստներէն միայն երկուքը իրենց պատրաստողներուն մեծ շահ ապահոված են: Ամերիկեան Johnson & Johnson-ը եւ շուէտ-բրիտանական AstraZeneca-ն պարտաւորուած են վաճառելու իրենց պատուաստները ինքնարժեքով եւ «չհարստանալ» ատոնց հաշույն, հետեւաբար զգալի շահ չեն ունեցած:

Սակայն Pfizer-ի եւ Moderna-ի պատրաստողները նման պարտաւորութիւններ չեն ստանձնած: Անոնց պատուաստի երկու չափաբաժինը կ'արժէ մօտաւորապէս 30 տոլար, մինչդեռ AstraZeneca-ի կրկնակի պատուաստը եւ Johnson & Johnson-ի մէկ պատուաստը հասանելի են երեք անգամ անելի սուղ գինով:

Յայտնի գործարար Նուպար Աֆէեանի հիմնադրած Moderna-ն իր 11-ամեայ պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով շահ ապահոված է՝ առաջին եռամսեակին վաճառելով 1.7 միլիարդ տոլարի պատուաստ: Pfizer-ը կրկնակի քանակով պատուաստ վաճառած է:

Afnil.com

Դաւանելով ռամկավար եւ ազատական սկզբունքներ, կը հաւատանք բազմակարծութեան եւ ազատ խօսքի իրաւունքի: Հետեւաբար՝ թերթիս մէջ հրատարակուած գրութիւնները անպայման չեն արտայայտեր խմբագրութեանս տեսակետը: Կամքէ անկախ սպորդած վրիպակներու պարագային, կ'ապաւինինք յօդուածագիրներուն եւ մեր ընթերցողներուն ներողամտութեան:

PLEASE JOIN US IN
Celebrating
THE LIFE OF
**DR. GARBIS
DER-YEGHIAYAN**
MARCH 29, 1949 - JANUARY 11, 2021 - ETERNITY

SATURDAY
JANUARY 15, 2022
10 AM - 1:30 PM
SERVICE & RECEPTION

PASADENA FIRST CHURCH
OF THE NAZARENE
3700 E. SIERRA MADRE BLVD.
PASADENA, CA 91107

MASKS ARE REQUIRED